

SEEMANŮV DENÍK III.

DRUHÝ OFICIÁLNĚ ČERNOBÍLÝ ZPRAVODAJ FESTIVALU THEATRUM KUKS

24. SRPNA 2018 | HLEDÁNÍ BAROKA

KNIHY, VEJCE A VĚCI VŠELIKÉ

PÍSMÁČINO | INTERMEZZO | RÁCHELÍNO

Čtvrtého dne festivalu kukského nemělo by již slunce líte návštěvníků mučiti, ni déšť zákerný zmáčeti by každých pár minut je neměl. Pročež shodou přihodnou jest otevření Domu filozofů **Bibliotheca** se zovoucí, který pod Šnečí zahrádkou s pramenem nalézti možno jest a četbou všelikou z knihoven Šporka hraběte ducha svého povznéstí. Neb ctihodný pán Abbé Libanský a slovutná Barbara Zeidler již po čtrnácté na dvou tisíc knih do Kuksu svézti nechali, by pod šírým nebem svatostánek ten vědění všelikého vystavěn mohl býti pro hlavy moudrostí psaných lačné.

Mezitím písmáci redakční nadále po kultuře šmejditi budou, by se po nocích v názorech rozličných zhádati mohli a texty přerůzné nad rámem ku Slunci, putyce té slovutné, hrdě předložili. Záhadno jest v tuto dobu snídaňovou tam nad vejci je potkat, by i se čtenářstvem mileným o věcech uměnných rozprávěti mohli, či vyslechli s otevřenou myslí výtky všeliké k soví svojí práci. Neb nejlépe se každé dílo čistí, musí-li se obhájiti před výtek šípy přesně mířenými, anebo chyb trpce seznati a jmout' se v příští dílo lépe ponořiti. Neb noc není den, káva není spánek a názor není moudrost a ostrížím okem nejpovolanějším nad písmáky jest jejich vlastní čtenář, který k polemice ochoten jest při zádrhelu kdejakém.

MARTIN TALAGA

„FASCINUJE MA KOMPLEXNOSŤ DEJÍN“

ZPOVĚDNICE | RÁCHELÍNO

Začneme poeticky. Čím je vám baroko?

Robím tu performanciu *Somma*, ktorá je inšpirovaná zobrazovaním ľudského tela naprieč celou históriou. Práve barok bol silný inšpiračný zdroj, a to pre mnoho podnetov, ako telo, fyzicky a krása v tej dobe, alebo vtedy vnímaný ideál krásy. Tak isto všetky barokové sochy sú pohybové – myšlienka, že socha vôbec môže byť stvárnená v pohybe, bola tiež jedna z veľmi dôležitých inšpirácií pre vznik celej performance.

Pokračujeme poeticky. Co vy a THEATRUM KUKS?

Je to úplne skvelé! To miesto – lapidárium – som doteraz videl len na obrázku a vidieť ho naživo je pre mňa neskutočne silné a prináša mi mnoho nových podnetov. Taktiež prvýkrát je *Somma* v ženskom variante. Ďalej je fascinujúce, že tréningy sú priamo v lapidáriu, čo je sám osebe silný priestor, takisto v miestnych záhradách a v celom areáli. Takže celé naladenie festivalu dáva úplne iný ráz, silu, energiu a inšpiračný zdroj. Toľko ja a Kuks.

Končíme poeticky. Jste barokní i mimo festival?

Ja som asi trochu na všetky smery. Nie som nikdy ani vo svojich performanciach len na barok. Mám rád diverzitu, som otvorený všetkými smermi. Každé jedno obdobie má čo povedať a práve naopak, fascinuje ma tá komplexnosť dejín, nie jedno konkrétné obdobie. Takže určite som miestami barokový aj v personálnom živote, ale zas miestami som klasik, a tak rôzne...

NESNÁŠENLIVOST OSOBNÍHO „ALE“ ANEBO DIVADLO NADMÍRU DOBRÉ, JENŽ JEŠTĚ LEPŠÍM MOHLO BY BÝTI DIVADELNÍ KUKÁTKO I LUKŠÍNO

Děvčice z Jaroměře vždy uměly pracovat s předlohami (staršími i lidovými, napříč žánry), vždy uměly (pře)vyprávět a mnohdy umí i vhodně vykládat či motivy a téma sdělné rozvíjet. To jsou fakta první, zřejmá a potvrzená. Nezřejmá a mnou cíleně přiznaná jsou ta, že příběh *Modrovouse* je mi blízký a oblíbený a nejraději mám verzi autora toho, který přeslavného *Modrého ptáka* napsal. Možná proto více těnu k atmosféře temnější, syrovější – perraultovské i grimmovské, za níž víc než jen „lecjáký“ příběh se skrývá...

Dvě sestry, jedna matka (poněkud netečná), jedna růžová trampolína a jeden CD přehrávač. Jako by o nic nešlo. Jako by si sestry jen vyprávěly pohádku o tom starém, modrovousatém chlápkovi, jehož nikdo nechce. Trampolína se postupně (a pomyslně) mění z jakési radostné zábavy a bezpečného prostoru do „zamčeného“ zámku. Rám trampolíny klidně mohl by ohraničovat prostor, z něhož nelze utéct. Může zároveň evokovat nedotčené komnaty Modrovousovy. Všechny tyto interpretační/scénické a „pohádku“ (zde „převyprávěnku“) posunující a precizně vykládající aspekty – od vymezení prostoru až po význam(y) trampolíny jakožto místa i metafory – jsou ku prospěchu. Zároveň však vytváří půdu jistému neprospěchu, když se odtud musíme vydat do temného sklepení. Prvek řekněme lehce imerzivní a site-specifický. Konečně nějaká ponurost, konečně silnější budování atmosféry/pocitu.

V takových prostorách přál bych si pak více stínů, více světla, více zděšeně autentického hereckého projevu. Další z takových dvousečných zbraní jest hlas *Modrovouse*, znějící z nahrávky. Ta jej do jisté míry démonizuje a přírkne mu jistou „nevěditelnou autoritu“, ale zároveň narušuje koherenci budovaného napětí. Vždyť by tam klidně jen mohl stát, pláštěm zahalený.

Jaroměřská inscenace má mnoho kladů, které by se daly povýšit. Vypravuje *Modrovouse*, ale dál za ním nejde. Neohledává ho. Nenechá se pořádně nadchnout a pohltit jeho skutečnou silou. Pouze jej převypravuje. V nepejorativním smyslu záhadno dodat: je to dobré, moc dobré. Ale děvčice jsou lepší a možnosti větší. Vše co líbí se, zároveň podivně celou věc narušuje, ztrácí se v rozvleklosti prostoru.

A přitom totéž na jednom místě kdyby se předvedlo, více s dalšími divadelními složkami proklíčováno bylo by; pak z vyprávěnky skutečný příběh stane se – pro děti i dospělé. Ono mnou nesnášené a leckdy neviditelné ale (!) je tu pak kvůli nevyužitému potenciálu, který by děvčice jistě dokázaly naplnit.

HLEDÁNÍ ZVUKŮ EMOCÍ

HUDEBNÍ NASLOUCHÁTKO | VOJTIŇO

Ivu Bittovou vnímáme jako jedinečný fenomén, jako člověka, který chápe hudbu jinak a posouvá ji do poloh, kam by se jiní neodvážili. Hudba se v jejích rukou obnažuje, přiznává se ke svému čistému tvaru. Právě nejmarkantnější kvalitou jejího sólového vystoupení pro mě byla čistota. Ad fontes. Všechny tóny, které Bittová vydávala, byly natolik technicky dokonale promyšlené, že se často vyjevovaly i spolu se svými alikvóty. Způsob tvoření tónu (jak na houslích, tak ve zpěvu) vytváří u Bittové stylovou rovinu, která je pro ni klíčovou. Zvuk jako vyjádření emoce. Způsob vytvoření tónu motivovaný touhou po ztvárnění emoce, kterou slova nepojmou. Uprostřed této volně plynoucí autorské konfese pak zcela organicky zaznívají lidové písni jako jakési archetypální útvary směřující k našim kořenům a dotýkající se srdcí nás všech. Těmito lidovými přeryvy se niterná zpověď uměleckého subjektu zevšeobecňuje, navazuje přímý kontakt s okolím. Další důležitou stylovou rovinou pak přece jen bylo baroko – autorská píseň na slova Gertrudy Stein *I'm I* pracovala s barokním způsobem vedení hlasů a až bachovským melodickým patosem. Dva rovnocenné nástroje – hlas a housle; dva nástroje sloužící k tomu, vyjádřit niternost a předat ji druhým; dva nástroje spojené v jedné osobnosti, která se nám všem otevřela. Jen škoda, že nám na to nedala více času.

V rámci koncertu jsme zároveň měli možnost být svědky výsledků práce Bittové se studenty jejího kukského workshopu. Kolik se šestnáctka studentů stihla za jedno odpoledne a jedno dopoledne naučit ohledně techniky, tot' otázka. Nesporné ale je, že jim Bittová předala něco, co se vyváží zlatem: nebát se dát prostor svému uměleckému já a hlavně mít odvahu se s tím svěřit a otevřít druhým. Bittová to se svými studenty předvedla nejdříve v improvizaci v kruhu nad ostinátním motivem.

Někdo byl odvážnější, někdo se zdráhal; každý ale projevil jedinečné vnímání světa.

Bitová dále zadala studentům úkol vytvořit za noc etudu na téma jedné z Braunových soch. V šestnáctce více či méně originálních etud postavených převážně na hlasových projevech účinkující přinutili posluchače hádat, která ctnost či neřest je zrovna ztvárnována. Nakonec se všichni spojili ve společném zpěvu maďarské písni, při němž jsme měli možnost sledovat vytváření hudebního celku v reálném čase. A bylo to působivé finále večera hlavně kvůli jednomu zjištění: at' už je naše vnímání okolního světa jakkoliv rozdílné od ostatních, hudba zůstává sdíleným, kolektivním zážitkem fungujícím nehledě na národnost, sociální původ, názory, vzdělání.

TROJÍ ČTENÍ BEZ VÝSLEDKU

Z KRAJE MEZI KUKÁTKY A NASLOUCHÁTKY | R+V+L

[Dokážete přiřadit názor k autorovi?]

Od středy probíhal po tři dny pohybový workshop **Martina Talagy** „#Somma“, jehož výstupní performance měli diváci možnost sledovat v prostorách lapidária. Tvar vychází z pohybových cvičení, sledovali jsme jednotlivé lidské osobnosti na cestě k postupnému zvědomování a zpřítomňování vlastního těla. Snad by se průběh dal přirovnat k evoluci, počínající u neforemních hromádek života, pomalu postupně objevujících možnost pohybu, rozvoje, metamorfózy, svého místa v prostoru, v emocích, v umělecké stylizaci a nakonec vstupujících do vzájemných vztahů. Co workshop seminaristkám přinesl je otázka spíše pro ně, divákům se však dostalo zážitku, který protagonistky vytvořily společnou fyzickou existencí v prostoru.

*****

Každý se rodíme jako živočich, rodíme se stejně a teprve později vyrůstáme do unikátních jedinců. Nebo to tak není? Performance si dle mého klade otázku po tom, nakolik jsou naše dospělé životy formovány stereotypy. Nakolik je žena objektem spotřebního průmyslu. Vše se otevírá scénou, ve které tělo přestává být tělem, přestává být autoreferenční. Jde pouze o jakési koncentrované živočišné formy.

Prostřednictvím obecných pohybových gest zrození a vzkvétání se tyto formy postupně stávají ženskými těly.

Těla tanečnic se napřimují a otevírají divákovi. Skrze stereotypní „modelkovské“ pohyby a stylizaci módní přehlídky čtu v „performanci“ narativ života ženy v konzumní společnosti a formování kýženého „ideálního těla“. Má tedy žena být unifikovaným objektem? V závěrečné „scéně“ je dosti jasně řečeno, že nikoliv.

*****

Tělo. Tělo v prostoru, zapouzdřeném smyslu pro sebe sama. Tělo v prostoru lapidária, mezi Braunovými sochami. Objevování a splývání fyzické i psychické. Chce-li člověk viděné čist, čte jej. Ambientní hudba, mystická atmosféra, obnaženosť. Výsledek syntézy několika pohybových cvičení nebo soběstačná performance? Svoboda pohybu, důraz na detail i cílenou repetici. Ponoukání k výkladům pohybových výjevů a jejich všemožných významů stává se jakýmsi trnem v patě. Hledat cosi či nehledat nic. Zážitek silný a díky protagonistům čiré upřímný. Otázkou i přesto zůstává – chtě nechtě – zdali čist či nikoliv.

HÁDEJ, HÁDEJ HADAČI: DÍL TŘETÍ

ZÁHADA | SPOLUŽÁK BALBÍNUV

Co jest Bůh? Duše odpočinutí.

Jaký boj? Jaké hnutí
mně vstupují na myšlení?
Mám-li snad zahynouti?
Čiji mdlé mé přirození.
Což to? Věc velmi rychlá,
aneb jestli náké zdání,
rostou mně jakás křídla,
strojí se všecko k litání.

*

Zdá se mi, že k vysoku
již se nad planéty beru,
odtud jen na poskoku
z země se k nebi poberu;
náký mě oheň žíví,
kostí vnitřnosti protírá,
oheň div, než bez dříví,
i tělo i duši zžírá.

* * *

SPRÁVNÁ ODPOVĚĎ Z MINULÉHO ČÍSLA:

Adam Václav Michna z Otradovic – Loutna česká.

Soubor třinácti duchovních písni. Poprvé zde byl uveden do českého básnictví barokní žánr mysticko-erotické lyriky. Loutna česká v svátek, v pátek, v kostele, při stole jak se líbí v každou chvíli, radostně, žalostně, spasitelně zníci. Geisslers taky měli svou verzi – LoutnaCZ a my o ní psali rok minulý.

SPRÁVNOU ODPOVĚĎ DÍLU TŘETÍHO, AUTORA A NÁZEV VRCHOLNÉHO DÍLA, NALEZNETE V PŘÍŠTÍM ČÍSLE.

VYPRÁVĚLA KOMETÁ...

BAROKNÍ KECÁTKO | TŘI KRÁLOVÉ

Seemanův deník letos expanduje i do plátku pražského. V září budete si moci počísti o festivalu i v novinách, kterým se říká Divadelní.

Navíc, naše externí kolegyně Markétka – ta co chodí spát brzy a nejdříve vstává (a je z nás asi nejchytrější) – to připravuje ještě do rozhlasu. Kuks na vlnách, paráda.

První redakce byla čtyřlenná a letos jsme tu tři. Z toho zřetelně vyplývá, že příští rok přijedou pisáci jen dva a napřesrok si to bude principál dělat sám.

Procentuální výčet redakčně stráveného času po půlnoci:

• vaření kafe a zeleného čaje	– 10%
• řeči o tom, jak bychom šli lejt	– 25%
• detaily, o kterých se hádáme	– 50%
• porovnávání, kdo si nás přidal na facebooku	– 10%
• psaní	– 5%
• spaní	– zbytek

První den otevřených dveří v redakci nikdo nevyužil. Rozhodli jsme se proto, že i přes deficity, které berou za své, rozšírujeme dobu na neurčito. Přijďte kdykoliv. Neúspěšní budete pouze ve chvíli, kdy se trefíte do tří-čtyř hodin, během nichž spíme, anebo bude výjimečně zamčeno.

Aktualizováno [04:52]: Přišel Bohouš <3

~ 10 ~

THEATRUM KUKS 2018

BAROKO, JAK JEJ NEČEKÁTE
22.–26. 8. 2018

Multižánrový festival barokního a barokem inspirovaného umění.

BŮH X ĎÁBEL

**DIVADLO | HUDBA | OPERA | TANEC |
WORKSHOPY | PROGRAM PRO
DĚTI | GENIUS LOCI**

• • •

THEATRUM-KUKS.CZ

JSME V SÍTÍCH [f](#) [i](#)

Festivalu byla udělena trvalá záštita Rady Královéhradeckého kraje na období 2018–2020.
Festival se koná pod záštitou Města Lysá nad Labem a starosty města Lysá nad Labem.

ZA FINANČNÍ PODPORY

PARTNERI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ZA PODPORU

